

Viitteiden ja lähteiden merkitseminen

Tieteellinen kirjoittaminen on aina vuoropuhelua aikaisempien tutkijoiden tekstien kanssa. Uutta tietoa syntyy vain yhteistyössä muiden kanssa, aikaisempia tekstejä kommentoiden, vertaillen tai taustatiedon lähteenä käyttäen. Viitteet ovat nimensä mukaisesti tienviittoja tai kartta, jota seuraamalla lukija ymmärtää, miten kirjoittaja on päätenyt esittämäänsä lopputulokseen.¹

Tieteellisen kirjoittamisen lähtökohta on se, että lukija tietää aina mihin tekstissä esitetyt asiat perustuvat. Kuka puhuu, kuka väittää, kuka on kirjoittanut? Mistä kuvituksena käytetty kuva on peräisin? Kun lähteet on merkitty huolellisesti, lukija voi halutessaan etsiä käsiinsä käytetyt teokset ja tarkistaa tietojen oikeellisuuden tai syventää tietojaan. Viitteiden ja lähteiden merkitseminen tekee tekstistä läpinäkyvän ja luotettavan. Hyvin laaditusta lähdeluettelosta on iloa myös työn tekijälle: hyvät lähteet löytyvät jatkossakin helposti. Omaan muistiin EI pidä luottaa!

1. Lähdeviitteet

Kirjoita omin sanoin, mutta kerro tekstissäsi, jos lainaat jonkun toisen kirjoittajan/ tutkijan ajatuksia. ”Kuten John Brookes on islamilaisia puutarhoja käsittelevässään teoksessa todennut, Persian puutarhat olivat ...” – ja liitä kappaleen loppuun viite.² Voit myös kirjoittaa seuraavasti: ”Persian puutarhojen tyypilliset piirteet olivat ... - ja merkitä lauseen viitteellä.³ Jos lainaat suoraan toisen kirjoittajan tekstiä, merkitse lainaus lainausmerkein ja erota se omaksi kappaleekseen seuraavasti:

”The gardens of Paradise shall be abounding in branches, therein fountains of running water, and of every fruit there shall be two kinds. The believers shall find themselves reclining upon couches lined with brocade, the fruits of the garden nigh to gather; and will find therein maidens restraining their glances, untouched before them by any man or Jinn, lovely as rubies, beautiful as coral.”⁴

Viitteiden merkitsemisessä on monia eri tapoja. Tärkeää on, että viitteestä selviävät muutamat perusasiat:

- Teoksen tekijä(t)
- Ilmestymisvuosi
- Sivunumero(t)

Merkitse lähdeviitteet **johdonmukaisesti samalla tavalla** läpi koko työn. Aloita viitteiden merkitseminen jo muistiinpanoja tehdessäsi. Siten muistat, mistä lähteestä ajatus/ tieto on peräisin, kun aloitat kirjoittamisen tai haluat tarkistaa tekstisi.

Lisää lähdeviitteistä: <http://www.kielijelppi.fi/kirjoitusviestinta/lahdeviitteiden-merkinta>

2. Lähdeluettelo eli bibliografia

Lähdeluettelon laatimiseen pätee sama ohje kuin viitteiden merkitsemiseen. Lähdeluettelon tulee olla johdonmukainen ja selkeä. Siitä tulee löytyä kattavat tiedot käytetystä teoksesta/ artikkelista/ lehdestä/ verkkosivusta/ kuvasta/ tms. lähteenä käytetystä materiaalista.

¹ ”Lähteeseen viittaaminen”, www.kielijelppi.fi, 6.2.2012.

² Brookes 1987, 31–36.

³ Brookes 1987, 31–36.

⁴ Brookes 1987, 13.

Lähdeluettelossa tulee mainita ainakin seuraavat asiat:

- tekijä(t), toimittaja(t)
- julkaisuvuosi
- käytetyn kirjoituksen nimi
- suomentajan nimi
- painoksen numero
- teoksen toimittajan/toimittajien nimi/nimet
- koko teoksen nimi
- käytetyn kirjoituksen sivunumero
- sarjan nimi, teoksen numero sarjassa
- julkaisijan nimi
- julkaisijan kotipaikka
- lehden nimi
- lehden vuosikerran numero
- lehden numero vuosikerrassa
- luennon, konferenssin, esitelmän tms. nimi, paikka ja päivämäärä
- internet-lähteen kotisivu
- internet-lähteen tulostuspäivä.

Yksityiskohtaisia ohjeita erilaisten lähdetyyppien merkitsemiseen löydät Kielijelpistä:

<http://www.kielijelppi.fi/kirjoitusviestinta/lahdeluettelon-laatiminen>

3. Tarkistuslista

ONKO:

- kaikki viitteet merkitty?
- löytyykö kaikista viitteistä tekijä, julkaisuvuosi ja sivunumerot?
- löytyvätkö kaikki viitatut julkaisut lähdeluettelosta?
- onko lähdeluettelossa turhia nimekkeitä – sellaisia, joihin ei viitatakaan tekstissä?
- onko lähdeluettelon oikeinkirjoitus tarkistettu?
- onko lähdeluettelo yhtenäinen?